

VURDERING AV UTTALELSER VED VARSEL OM OPPSTART AV PLANARBEID

Plan ID: 0605_436

Detaljregulering for Lamoen – utvidet grusuttak

Lista skal ha følgende rekkefølge:

1. Eventuelle innsigelser
2. Offentlige myndigheter
3. Kommunale uttaleparter
4. Organisasjoner
5. Private

* Uttalelse fra Miljørettet helsevern (Ringerike kommune) følger saken som et eget vedlegg, se vedlegg 17. Resterende uttalelser er samlet i vedlegg 5.

Nr	Navn	Dato
1	Fylkesmannen i Oslo og Viken	20.3.18 og 11.4.19
2	Buskerud fylkeskommune	20.3.18 og 10.4.19
3	Statens vegvesen	28.2.18 og 25.3.19
4	Direktoratet for mineralforvaltning	27.2.18 og 12.4.19
5	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	21.3.18 og 4.4.19
6	Ringerike kommune- Kommuneoverlegen (miljørettet helsevern)	22.3.18 og 12.04.2019*
7	Hole kommune	3.4.18
8	Moe Gård/ Beate Moe Haugen Brørby	19.3.18
9	Pål Heimdal	19.3.18
10	Eiliv Kornkveen	11.4.19
11	Ringerike Idrettsråd	11.4.19

Oppsummering av uttalelser/merknader	Forslagsstillers kommentar	Rådmannens kommentar
<p>1. Fylkesmannen i Buskerud</p> <p>Fylkesmannen ber om at forhold knyttet til landskap, naturmangfold, friluftsjnteresser, vassdrag, samt støy, støv og andre utslipp blir tilstrekkelig ivarettatt i tråd med nasjonale føringer. For å få en helhetlig plan for området anbefaler vi at planområdet blir utvidet til også å omfatte eksisterende uttak. Fylkesmannen har begrunnet dette med at uttaksområdet grenser inntil Lamyra naturreservat og at det er registrert flere rødlistede arter som er kritisk truet i området. Fylkesmannen ber også om at vassdragsinteressene blir synliggjort og ivarettatt. Det samme gjelder overvann og avrenning fra området.</p> <p>Ved utvidet varsling viser Fylkesmannen til merknaden av 20.3.18 og gjentar spesielt forholdet Storelva, naturreservatet og det dokumenterte naturmangfoldet av nasjonal interesse.</p>	<p>Vi mener at planen med bestemmelser slik de er utformet, ivarettar de innspill/ønsker Fylkesmannen beskriver i sin uttalelse. Det er utarbeidet fire fagrapporter. Den hydrogeologiske rapporten vurderer og beskriver uttakets innvirkning på grunnvannsstrømningen i uttaksområdet og områdene rundt, inklusive Lamyra. Konklusjonen er at tiltaket ikke i vesentlig grad vil påvirke grunnvannsstrømmene i og rundt tiltaket. Utviklingen vil overvåkes utover i uttaksperioden i et eget miljøovervåkningsprogram. Fagrapportene for naturmangfold og støy viser heller ikke uakseptable konsekvenser for naturmiljøet og/eller samfunnet. Det er også gjennomført arkeologiske undersøkelser. Se kommentarer til fylkeskommunen. Fagrapportene utarbeides av fagkyndig etter befaringer i området.</p> <p>Ved utvidelsen av planområdet er spesielt relikttjordbrenn ivarettatt med hensynssone.</p>	<p>Planarbeidet skal dokumentere at driften av masseuttaket kan gjennomføres innenfor gjeldende lover og forskrifter (for eksempel støy, støv). Eventuelle nødvendige avbøtende tiltak skal innarbeides i planforslaget.</p> <p>Influensområdene skal medtas i utredningene.</p> <p>Følgende tema har blitt utreda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forhold knyttet til landskap - Naturmangfold - Nærliggende natur- og bomiljø - Kulturminner - Friluftsjnteresser - Barn og unges interesser - Støy, støv og andre utslipp - Naturreservat - Transport og sikkerhet - Geohydrologi - Overvann og avrenning <p>Det skal utarbeides et overvåkningsprogram av vannkvalitet til resipient under driften av uttaket. Det skal plasseres permanente kontrollbrønner i uttaksområdet. Undersøkelser av vannkvaliteten vil bli foretatt før tiltaket</p>

		igangsettes, dette følges videre opp under driften av uttaket.
<p>2. Buskerud fylkeskommune</p> <p>Inne i planområdet er det registrert to kullgroper. Kullgroper er automatisk fredete kulturminner jf. Kulturminnelovens § 4b. Lidar-bilder fra området viser at det trolig i alle fall er ytterligere 2-3 kullgroper inne i planområdet som ikke er registrert. Vi må derfor foreta en registrering før vi kan uttale oss til planen. Vi viser til Lov om kulturminner §§ 8 og 9 om undersøkelsesplikten ved planlegging av offentlige og større private tiltak. Det er en fordel at registrering av automatisk fredete kulturminner foretas på varselstadiet for å unngå konflikter senere i planprosessen. Slike registreringer må foretas på bar og frostfri mark. Utgifter til slik granskning må dekkes av tiltakshaver jf. Lovens § 10. I brev av 10.4.19 sier fylkeskommunen av det ikke er registrert automatisk fredete kulturminner i det utvidede planområdet, og at de derfor ikke har merknader til planutvidelsen</p>	<p>De utførte arkeologiske undersøkelsene viser at det registrert flere nye kullgroper innafor planområdet og to utenfor. Ei av de tidligere registrerte kullgropene er gått tapt. Kullgropene er lagt inn på plankartet og vil bli søkt friggitt i løpet av planprosessen.</p>	<p>Tilstrekkelig kommentert av forslagstiller.</p>
<p>3. Statens vegvesen</p>	<p>Utvidelsen i seg selv fører ikke til økt trafikk-belastning.</p>	<p>Trafikkanalysen må inkludere punktene i</p>

<p>Regulering av ny virksomhet medfører vanligvis økt trafikkbelastning i kryss og avkjørsler, og de trafikkmessige virkningene av planen må dokumenteres nærmere. Forholdet til kollektivtrafikk og trafikksikkerhet for myke trafikanter (herunder skoleveger) må avklares. I den grad planarbeidet medfører nødvendige endringer av veg – og trafikkforhold på riks – eller fylkesveger må dette tas vare på i planarbeidet.</p> <p>Trafikkanalysen må også belyse denne planen i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andre reguleringsplaner i område. - Med og uten kryss på E16 på Helgelandsmoen. - Sammenheng med masseforvaltning og/eller begrensning i uttaksområdet. <p>Det er i dag er det en passeringsslomme ved innkjøring til området. Denne løsningen er trolig ikke tilfredsstillende. Vegvesenet peker også på at planen må ivareta en tilfredsstillende overvannshåndtering, at byggegrensener til riks- og fylkesveger må overholdes og at tiltak for hindre tilsmussing av fylkesvegen må ivaretas. I brev av 25.3.19 peker vegvesenet på at utvidelsen berører fylkesveg 158,</p>	<p>Trafikkmengden styres av massetilgangen/ markedet.</p> <p>Hele veitraseen mellom E-16 og Lamoen har god standard med separat gang- og sykkelvei og belysning. Strekningen er ikke skolevei etter at Kirkeskolen ble nedlagt og barna fra Helgelandsmoen fraktes med buss til Benterud skole. Hastigheten på strekningen er 60 km/t til femti meter før avkjøringen til anlegget, hvor hastigheten er satt ned til 50 km/t.</p> <p>Utkjøringen fra anlegget til fv 158 er oversiktlig og dagens passeringsslomme på høyre side fungerer fint. Trafikktall fra Fellesprosjektet viser at trafikken forbi anlegget ikke øker ved etableringen av ny E-16 med kryss på Helgelandsmoen.</p> <p>Det anses derfor ikke nødvendig med venstresvingfelt i avkjøringen til anlegget.</p> <p>Plangrensen er satt i senterlinjen av fv 158. Vegvesenets reguleringsplan, 0605_345, for FV 158, GS-veg Helgelandsmoen-Botilrud er kopiert inn i planen. Gang og sykkelvegen berøres ikke av planen. Frisiktlinjer er lagt inn i planen</p>	<p>innspillet fra Statens vegvesen. Slik trafikkanalysen er nå tar den for seg trafikksikkerhet, spesielt mtp. skolevei og myke trafikanter, dagens standard på veinettet og eventuelt nytt kryss på Helgelandsmoen.</p> <p>Detaljreguleringen for Lamoen vil ikke føre til endringer i eksisterende reguleringsplan «Fv. 158 Helgelandsmoen – Botilrud».</p> <p>Ellers er uttalelsen tilstrekkelig kommentert av forslagstiller.</p>
--	--	---

<p>hvilke krav som det stiller til annet trafikkareal utenfor vegkant, og at frisktlinjer må tas inn i planen.</p>		
<p>4. Direktoratet for mineralforvaltning DMF er generelt positiv til at området reguleres til masseuttak. Dette er viktig for å sikre at alle interesser blir hørt og at det gjennomføres en forutsigbar og god utvikling for eksisterende drift. Det er viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, det vil si både i volum og kvalitet. Direktoratet viser også til regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging hvor det heter:</p> <p>Fylkeskommunene og kommunene sikrer tilgjengelighet til gode mineralforekomster for mulig utvinning, avveid mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser Behovet for og tilgangen på byggeråstoffer ses i en regional sammenheng. Når det gjelder konsekvensanalysens innhold peker direktoratet på viktigheten av å beskrive dagens situasjon samt å belyse temaene som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geologiske strukturer i området. 	<p>Direktoratets ønsker er ivarettatt planprosessen. Grusressursen er ikke av beste kvalitet men godt egnet til jordproduksjon.</p> <p>Ressursen er totalt på ca. 7-800.000 m³.</p> <p>Avdekningsmassene vil bli benyttet til overdekning på arealene etter avsluttet innfylling.</p> <p>Konsesjonssøknad i henhold til minerallovens bestemmelser med driftsplan blir utarbeidet når planvedtaket foreligger. I driftsplanen vil flere av de forholdene direktoratet er opptatt av fremkomme.</p>	<p>Tilstrekkelig kommentert av forslagstiller.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Estimert volum og antall år det planlegges drift. - Kvalitet på mineralressursene som skal tas ut. - Bruksområder og markedsutsikter. - Håndtering av eventuelle overskuddsmasser og deponi. <p>Viser til tidligere uttalelse 27.2.18.</p>		
<p>5. NVE Uttaksområdet ser ikke ut til å berøre vassdraget og verneområdet Lamyra direkte, men uttak av masser og endringer av grunnvannsnivået og –strømninger kan medføre endringer også utenfor planområdet. Det er positivt at det skal gjøres en hydrogeologisk undersøkelse. Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom grunnvanns- og vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen, jf vannressursloven §20. Vi viser også til vannressursloven §§ 8, 18, 44 og 45 med flere.</p>	<p>NVE's innspill er ivaretatt i den hydrogeologiske rapporten fra Cowi og flomsoner er innlagt i planen.</p>	<p>Tilstrekkelig kommentert av forslagstiller.</p>

<p>I mail av 4.4.19 viser NVE til sitt innspill fra første ganga annonsering og ber om at deres innspill ivaretas i planen</p>		
<p>6. Ringerike kommune</p> <p>Kommuneoverlegen, miljørettet helsevern har tilsyn-, råd- og veiledningsansvar i henhold til Folkehelseloven kapittel 3 og tilhørende miljørettet helsevernforskrifter. Miljørettet helsevern omfatter faktorer i miljøet som direkte eller indirekte kan virke inn på helsen. Disse er fysiske, kjemiske, biologiske og sosiale miljøfaktorer, jf. Folkehelseloven § 8.</p> <p>I brev av 12.04.19 skriver miljørettet helsevern at kommunen skal arbeide for å fremme folkehelse og bidra til å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet som kan ha negativ innvirkning på helsen, blant annet ved å ivareta hensynet til helse og trivsel i planlegging etter <i>plan- og bygningsloven</i> og godkjenning av virksomhet etter annet lovverk, jf. <i>Miljørettet helsevernforskriftens § 4.</i></p> <p>Eier og ansvarlig for virksomheter og eiendommer plikter å etablere skriftlig internkontroll-system med formål om å ivareta folks helse og miljø (§ 12). Internkontrollsystem skal være basert på risikovurderinger av</p>	<p>Kommuneoverlegens innspill er ivaretatt gjennom de utredninger som er beskrevet i planbeskrivelsen og fagutredninger.</p> <p>Miljøretta helsevern peker i sitt innspill datert 12.4.19 på forholdt knyttet til støy, støv og trafikkforhold.</p> <p>Disse forhold er grundig behandlet i planbeskrivelsen og egne fagutredninger. Støy og støv problematikken er også tatt inn i planbestemmelsene og knyttet opp mot kravene i forurensningsforskriftens kap. 30, §30-(7 og 9), som for støy er sammenfallende med T-1442/ 2016.</p>	<p>Det vil bli utarbeidet internkontrollsystem som vil omhandle blant annet mottakskontroll, forurensning (beredskapsplan) og miljøovervåkningsprogram.</p> <p>Trafikksikkerhet og allmennsikkerhet rundt anleggsområdet har blitt ivaretatt i planarbeidet.</p> <p>Tiltak mot støy, støv og forurensning har blitt innarbeidet i planen. Det har også blitt innført bestemmelser om begrensning av driften, for eksempel ikke helligdager.</p>

<p>miljøfaktorer som kan virke inn på omgivelsene og med tilhørende plan for avbøtende tiltak.</p> <p>Videre i brevet blir det fremhevet at støynivå og luftforurensning ikke må overstige retningslinjene (hhv. T1442/2016 og T1520/2012). medfører til å virke negativt inn på folks helse.</p> <p>Konklusjon Kommuneoverlegen støtter forslaget til regulering av området og forventer at drift av grustaket kan bli tilrettelagt på en slik måte at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boliger og tilhørende uteoppholdarealer ikke blir belastet med støy og støv utover grenseverdier satt i anbefalte retningslinjer. • Transport til og fra grustaket ikke medfører redusert trafiksikkerhet. <p>Kommuneoverlegen tilrår at det blir fastsatt støygrenser i arealplanbestemmelsene, jf. Retningslinjen for støy i arealplanleggingen (T-1442/2016), tabell 3, «øvrig industri».</p>		
<p>7. Hole kommune</p> <p>Hole kommune har ingen innspill til oppstart av planarbeidet eller merknader til forslag til planprogram. Vi ber om å bli tilskrevet når planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.</p>		<p>Hole kommune vil bli tilskrevet når planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.</p>

<p>8. Moe Gård</p> <p>Ved utgraving av eksisterende grusmasser for et så stort areal kan dette bli et basseng og grunnvannsnivået vil da endre seg. Hvis det dannes et slikt basseng med grunnvann vil det medføre at grunnvannsstanden i nærliggende områder senkes slik at skog på vår eiendom (Mo gård (180/1) ikke vil ha samme mulighet til å finne vann.</p>	<p>Viser til den hydrogeologiske rapporten</p>	<p>Det vil bli stilt krav om overvåkning av grunnvannstand og vannkvalitet til resipient. Det er plassert permanente kontrollbrønner i ytterkant av planområdet for å kunne kontrollere eventuelle grunnvannsendringer mot Lamyra eller tilgrensende eiendommer.</p>
<p>9. Pål Heimdal</p> <p>Påstand om at grunnvannet ligger på 3.35 meter under terrenget, bekymret for støvflukt nå når skogen er fjernet og for vannet i naturreservatet.</p>	<p>Den hydrogeologiske rapporten belyser disse problemstillingene. Støvflukt vil bli styrt av bestemmelsene i forurensningsforskriftens kap. 30</p>	<p>Se kommenter gitt til Moe Gård. Ellers tilstrekkelig kommentert av forslagstiller.</p>
<p>10. Eiliv Kornkveen</p> <p>Klager på tilgrising av gang og sykkelveien ved innkjøringen til anleggsområdet</p>	<p>Bedriften må skjerpe sin feierutiner i innkjøringssonen på og ved fv. 158</p>	<p>Tilstrekkelig kommentert av forslagstiller.</p>
<p>11. Ringerike Idrettsråd</p> <p>Idrettsrådet kjenner ikke til at det foreligger noen o-kart for området og har ingen innvending mot den foreslåtte planen.</p>		<p>Tas til orientering.</p>